



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 167/2020-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Martinom Ribárom, Mickiewiczova 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Pezinok č. k. 8 C 322/2011-80 z 13. októbra 2015 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co 34/2016-102 z 20. júla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých uznesení a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2019 doručená ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „s'ťažovateľ“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „s'ťažovateľka“, spolu aj „s'ťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 322/2011-80 z 13. októbra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co 34/2016-102 z 20. júla 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľov je vedená pod sp. zn. Rvp 203/2019 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie. Do 16. februára 2019 nebola ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľov prerokovaná, preto bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená 17. októbra 2019 sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi a v zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola predbežne prejednaná v prvom

senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou, ktorú okresnému súdu doručili 22. decembra 2011, domáhali povolenia obnovy konania, ktoré bolo vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 4 C 419/2008 o zaplatenie sumy 6 306,86 € s príslušenstvom. V tomto konaní, ktorého obnovu sťažovatelia požadovali, vystupovali na strane žalovaných proti žalobcovi [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], ktorý od nich požadoval zaplatenie už uvedenej sumy za vykonané práce a dodávku materiálu na rodinnom dome, pričom žalobca bol v uvedenom konaní úspešný. Sťažovatelia svoj návrh na obnovu konania odôvodňovali tým, že po právoplatnom skončení konania sa k nim dostal dôkaz, ktorý by mohol mať významný vplyv na výsledok konania. Týmto dôkazom mal byť tzv. „bianko papier“, ktorý mal obsahovať podpis a pečiatku pôvodného žalobcu, ktorý im ho mal dať v období ich nadštandardných vzťahov po zaplatení ceny za dielo, do ktorého si podľa inštrukcií pôvodného žalobcu mali v prípade potreby alebo sporu doplniť akýkoľvek text. Týmto mali sťažovatelia záujem preukázať, že cenu za dielo uhradili a pohľadávku uspokojili.

4. Sťažovatelia ďalej uviedli, že okresný súd následne napadnutým uznesením okresného súdu návrh na povolenie obnovy konania zamietol, keďže na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že sťažovatelia neuniesli dôkazné bremeno ich tvrdenia, že bez vlastného subjektívneho zavinenia nemohli už uvedený nový dôkaz predložiť v pôvodnom konaní, o ktorého obnovu žiadali, resp. v stanovenej lehote po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Vyjadrenia sťažovateľov týkajúce sa toho, kedy sa mali o dôvode obnovy konania dozvedieť, boli zo strany okresného súdu vyhodnotené ako rozporné, majúce za cieľ účelovo privodiť pre sťažovateľov priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Napadnuté uznesenie okresného súdu následne sťažovatelia napadli odvolaním, o ktorom bolo krajským súdom rozhodnuté napadnutým uznesením krajského súdu tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil a v konaní o povolenie obnovy konania žalovanému priznal proti sťažovateľom ako žalobcom nárok na plnú náhradu trov konania. Krajský súd sa v napadnutom uznesení krajského súdu stotožnil so závermi

okresného súdu uvedenými v napadnutom uznesení okresného súdu a doplnil, že v danej veci nešlo o také skutočnosti, ktoré by sťažovatelia bez svojej viny nemohli použiť už v pôvodnom konaní. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 20/2018 z 22. novembra 2018 ako procesne neprípustné v zmysle § 447 pís. c) Civilného sporového poriadku odmietnuté.

5. Sťažovatelia namietali porušenie práva na spravodlivý súdny proces a základného práva na súdnu ochranu, čo odôvodňovali tým, že okresný súd zohľadnil pri vydaní napadnutého uznesenia okresného súdu len dôkazy v prospech druhej sporovej strany, nie sťažovateľov a nedostatočne skúmal podmienky prípustnosti návrhu na obnovu konania. Podľa sťažovateľov došlo zo strany okresného súdu, ako aj následne zo strany krajského súdu k ústavne neudržateľnému výkladu § 228 ods. 1 písm. a) a b) a § 230 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. K tomu dodali: *„Avšak Krajský súd vo svojom odôvodnení len stručne uviedol, že sa nejednalo o také dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohli žalobcovia použiť v pôvodnom konaní... nevysporiadal so skutočnosťou, že reálne danú listinu nemali sťažovatelia k dispozícii, nevedeli kde sa nachádza a či ešte existuje a teda ju nemohli použiť... sa dôkladne nevysporiadal ani okresný súd, ani krajský súd vo svojom odôvodnení a túto skutočnosť, že sťažovatelia tento dôkaz v čase konania pôvodného konania nemali (a neoznačili ho preto, lebo ani nevedeli, či (ešte) existuje) súdy arbitrárne a svojvoľne odignorovali.“* Uviedli, že závery okresného súdu, ako aj krajského súdu o neprípustnosti návrhu na obnovu konania boli zjavne neodôvodnené a chýbala predchádzajúca racionálna úvaha vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania. Dodali, že nepripustením nimi navrhnutého dôkazu, tzv. „bianko papiera“ sa dostali ako strana v konaní do nevýhodnejšieho postavenia a bola tým narušená aj rovnosť strán.

6. Zároveň v podanej ústavnej sťažnosti sťažovatelia namietali porušenie práva na spravodlivý proces aj v dôsledku neodôvodnenosti napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj napadnutého uznesenia krajského súdu. K tomu uviedli: *„... vôbec neodôvodnili riadne a presvedčivo, prečo zamietli návrh na obnovu konania. Krajský súd vo svojom odôvodnení rozsudku v bode 20 len stručne uviedol, že neboli naplnené podmienky pre*

pripustenie obnovy konania a preto súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď zamietol návrh... na povolenie obnovy konania...“ Uviedli, že napadnuté uznesenie okresného súdu, ako aj napadnuté uznesenie krajského súdu vykazujú znaky chýbajúceho rozhodnutia, ako aj jeho arbitrárnosti. Poukázali aj na to, že okresný súd aj krajský súd zhodne poukázali na zákonnú lehotu troch mesiacov od právoplatnosti pôvodného rozhodnutia, avšak podľa sťažovateľov v danom čase takáto subjektívna lehota 3 mesiacov na podanie návrhu na obnovu konania nebola formulovaná. Preto absentuje náležité odôvodnenie počítania takejto lehoty. K tomu dodali, že v ich veci bola lehota na podanie návrhu na obnovu konania stanovená v § 230 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku, a to objektívna lehota troch rokov od právoplatnosti rozsudku a subjektívna lehota troch mesiacov od času, keď sa ten, kto obnovu konania navrhuje, dozvedel o dôvode obnovy konania, alebo od času, keď ho mohol uplatniť. Vo vzťahu k lehotám uviedli, že prvá trojročná objektívna lehota začala plynúť od 31. mája 2011 a druhá trojmesačná objektívna lehota začala plynúť od 5. novembra 2011, keď sťažovateľka našla nový dôkaz, a to tzv. „bianko papier“.

7. Na záver sťažovateľa k namietanému porušeniu základného práva na ochranu majetku uviedli, že novoobjavený dôkaz, tzv. „bianko papier“, na základe ktorého žiadali obnovu konania, im bol síce odovzdaný ešte v čase bezprostredne po zhotovení diela, ale následne nemali vedomosť o tom, či ešte existuje, boli toho názoru, že je zničený či stratený, a preto ho v pôvodnom konaní ani ako dôkaz neuvádzali. Sťažovateľa sa nestotožňujú so záverom krajského súdu uvedeným v napadnutom uznesení krajského súdu, že keďže tzv. „bianko papier“ objektívne existoval už v čase pôvodného konania, nie je možné ho považovať za novoobjavený dôkaz, ktorý sťažovateľa nemohli bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní. K tomu dodali, že ak uvedená listina bola v držbe ich syna, v tom čase nebohého, ktorý im jej existenciu objektívne nemohol potvrdiť a listinu im dať, nemohli tzv. „bianko papier“ uplatniť v pôvodnom konaní, ale ako dôkaz ho mohli uplatniť až po jeho nájdení. K tomu dodali: *„V okolnostiach daného prípadu teda nie je ústavne akceptovateľný záver, že k nepredloženiu, resp. neoznačeniu bianko papiera v pôvodnom konaní došlo vinou sťažovateľov... okresný aj krajský súd toto zákonné kritérium úplne odignorovali, a svojvoľne a arbitrárne a vôbec sa otázkou viny či neviny sťažovateľov*

vo vzťahu k možnosti predloženia novoobjaveného dôkazu nezaoberali.“ V závere uviedli, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k formálnemu výkladu práva, keďže krajský súd nepostupoval tak, aby preskúmal zákonnosť napadnutého uznesenia okresného súdu. Podľa sťažovateľov napadnuté uznesenie krajského súdu nie je ústavne akceptovateľné a udržateľné.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálehom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúcu z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/34/2016-102 zo dňa 20. 07. 2017 a rozsudkom Okresného súdu v Pezinku č. k. 8C/322/2011-80 zo dňa 13. 10. 2015 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/34/2016-102 zo dňa 20. 07. 2017 a rozsudkom Okresného súdu v Pezinku č. k. 8C/322/2011-80 zo dňa 13. 10. 2015 porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľov na ochranu majetku vyplývajúcu z čl. 20 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/34/2016-102 zo dňa 20. 07. 2017 a rozsudkom Okresného súdu v Pezinku č. k. 8C/322/2011-80 zo dňa 13. 10. 2015 porušené bolo.

4. Základné právo sťažovateľov na rovnosť účastníkov konania pred súdom vyplývajúcu z čl. 47 ods. 3 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/34/2016-102 zo dňa 20. 07. 2017 a rozsudkom Okresného súdu v Pezinku č. k. 8C/322/2011-80 zo dňa 13. 10. 2015 porušené bolo.

5. Základné právo sťažovateľov na právo na ochranu majetku vyplývajúce z čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/34/2016-102 zo dňa 20. 07. 2017 a rozsudkom Okresného súdu v Pezinku č. k. 8C/322/2011-80 zo dňa 13. 10. 2015 porušené bolo.

6. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/34/2016-102 zo dňa 20. 07. 2017 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu v Bratislave vracia na ďalšie konanie.

7. *Krajský súd v Bratislave je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľom vo výške 1.500,-EUR (slovom tisícpäťsto eur) na účet sťažovateľov.*

8. *Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet sťažovateľov.“*

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd

zistuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

16. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

18. Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou

verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

19. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľov spočíva v namietanom porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu. K porušeniu nimi označených práv malo dôjsť v dôsledku:

- arbitrárnosti a nedostatočného vysporiadania sa krajského súdu v napadnutom uznesení krajského súdu s tvrdeniami sťažovateľov o tom, že v čase trvania pôvodného konania nedisponovali s tzv. „bianko papierom“,

- tým, že v dôsledku nepripustenia a nevykonania dôkazu tzv. „bianko papiera“ boli sťažovatelia postavení do nevýhodnejšej pozície, čím malo dôjsť k narušeniu rovnosti strán,

- nedostatočného vysporiadania sa a odôvodnenia okresného súdu a krajského súdu s otázkou týkajúcou sa lehoty na podanie návrhu na obnovu konania,

- záverov krajského súdu uvedených v napadnutom uznesení krajského súdu týkajúcich sa listinného dôkazu tzv. „bianko papiera“ ako dôvodu na povolenie obnovy konania s ohľadom na jeho objektívnu existenciu v čase pôvodného konania.

20. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

III.1 K námietke porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu

21. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (III. ÚS 66/2020).

22. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (I. ÚS 476/2019).

23. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

24. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovatelia využili svoje právo a proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podali odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, ktorý tak aj učinil vydaním napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preto vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, a to pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

25. S poukazom na uvedené preto ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K námietke porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

26. Pred posúdením zásadných námietok sťažovateľov, ktorými odôvodňujú porušenie nimi označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd dáva do pozornosti, že podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Zachovanie tejto lehoty vyplýva aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu vychádzajúcej z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54), keď v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010), t. j. vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu.

27. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, pričom jeho súčasťou je aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania

poskytuje v odvolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa podaním riadneho opravného prostriedku domáha ochrany svojich práv pred odvolacím súdom z dôvodov, ktorých uplatnenie umožňuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady ustanovené zákonom na poskytnutie ochrany v odvolacom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodov na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie takejto právnej ochrany však, prirodzene, nemožno považovať za právo na úspech v odvolacom konaní, ak každé také rozhodnutie odvolacieho súdu odpovedá na obsah odvolania ústavne konformným spôsobom a v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy) (I. ÚS 139/2019).

28. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 472/2019).

29. K zákonnej povinnosti všeobecných súdov náležite a presvedčivo odôvodniť ich rozhodnutia ústavný súd už v minulosti judikoval, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní

skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 57/2019). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad [porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997; (II. ÚS 229/2018)].

30. Pri posudzovaní otázky, či mohlo byť napadnutým uznesením krajského súdu porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda otázky, či označené rozhodnutie nie je zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, je potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ale aj odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu, s ktorým sa krajský súd stotožnil.

30.1 V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd uvádza, že okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu uviedol: *«Navrhovatelia obnovy konania včasnosť podania návrhu na povolenie obnovy konania odôvodňovali tvrdením: 1/ v návrhu na povolenie obnovy konania, že sa im „nový dôkaz“ – čistá listina... „dostal k rukám“ po právoplatnom skončení... konania, pričom v návrhu uviedli, že túto listinu im odporca odovzdal v čase zhotovovania diela; v ďalšej vete, že až po vyplatení ceny diela; 2/ v písomnom vyjadrení zo dňa 20.5.2013 že tento „nový dôkaz“ našla navrhovateľka v 2. rade 6.11.2011 pri hľadaní rodného listu vnučky; na pojednávaní dňa 6.8.2015 právny zástupca navrhovateľov uviedol, že listinu navrhovateľa „našli pri sťahovaní sa v novembri 2011“ a vtedy nadobudli vedomosť o jej existencii a dostala sa do sféry ich dispozície; navrhovateľka v 2. rade vypovedala, že listinu našla začiatkom novembra 2011 v materiáloch jej zosnulého syna... Vyhodnotením skutkových tvrdení navrhovateľov... súd pri posúdení včasnosti tohto podania dospel*

k záveru, že navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno tvrdenia, že bez vlastného, subjektívneho zavinenia, nemohli uvádzaný „nový dôkaz“ predložiť súdu... keď z ich výpovedí jednoznačne vyplynulo, že tento „dôkaz“ objektívne v ich dispozičnej sfére bol prinajmenšom od vyplatenia určitej finančnej čiastky navrhovateľkou v 2. rade odporcovi za vykonané rekonštrukčné práce v roku 2002. Vyjadrenia navrhovateľov o tom, kedy sa mali dozvedieť o dôvode obnovy konania tak súd vyhodnotil za rozporné, účelovo majúce privodiť pre nich priaznivé rozhodnutie vo veci...»

30.2 Krajský súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým sa stotožnil so závermi okresného súdu a potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu, uviedol: *«Do 30.06.2016 bola obnova konania v procesnom predpise (O.s.p.) upravená ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorým bolo možné za podmienok ustanovených v zákone dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej nebol skutkový stav v pôvodnom konaní zistený úplne alebo správne. Návrh na obnovu konania nesmel smerovať k náprave prípadných pochybení pri právnom posudzovaní veci alebo nesprávnosti procesnej povahy. Vecná nesprávnosť rozsudku napadnutého návrhom na obnovu konania nebola považovaná za dôvod zakladajúci procesnú prípustnosť obnovy konania podľa § 228 ods. 1 O.s.p... sa v prejednávanej veci nejednalo o také skutočnosti, resp. dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohli žalobcovia použiť v pôvodnom konaní... Podľa tvrdení samotných žalobcov im bianko listinu odovzdal žalovaný už v roku 2002, po vyplatení určitej finančnej čiastky za vykonané rekonštrukčné práce v roku 2002. O tomto „novom“ dôkaze tak preukázateľne vedeli už počas konania, ktorého obnovy sa dožadujú. Tento dôkaz teda existoval už v pôvodnom konaní a žalobcovia, o jeho existencii vedeli. Mali tak dostatok podkladov potrebných na označenie tohto dôkazu a na splnenie svojej dôkaznej povinnosti v zmysle § 120 ods. 1 O.s.p., avšak v pôvodnom konaní takýto dôkaz vôbec neoznačili, a nenavrhlí ním vykonať dokazovanie. Pretože neboli splnené podmienky pre pripustenie obnovy konania, súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď zamietol návrh žalobcov na povolenie obnovy konania...»*

30.3 Podľa posúdenia ústavného súdu z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, s ktorého závermi sa krajský súd plne stotožnil, nevyplyva žiadna skutočnosť, na základe ktorej by ústavný súd mohol vysloviť záver o jeho arbitrárnosti či svojvoľnosti

pri jeho vydaní. Krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu riadne preskúmal a stotožnil sa s jeho závermi, teda inak povedané, ako prvoinštančný súd, tak aj krajský súd na základe vykonaného dokazovania boli toho názoru, že sťažovatelia na základe rozporov v ich tvrdeniach nepreukázali, a teda neuniesli dôkazné bremeno, žeby v prípade tzv. „bianko papiera“ išlo o novoobjavený dôkaz. Ako okresný súd, tak aj krajský súd na základe vykonaného dokazovania dospeli k tomu záveru, že tento dôkaz mali sťažovatelia k dispozícii po prvýkrát už počas trvania pôvodného konania a že práve v dôsledku subjektívnych okolností na strane sťažovateľov nedošlo k uplatneniu tohto dôkazu už v pôvodnom konaní. Teda, že nešlo o objektívne novoobjavený dôkaz, o ktorom sťažovatelia nemali dosiaľ vedomosť a na základe neho by mohli úspešne žiadať povolenie obnovy pôvodného konania. S poukazom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd sa jasným a dostatočným spôsobom vysporiadal so vznesenými námietkami sťažovateľov a svoj právny názor odôvodnil ústavne akceptovateľným spôsobom. Napadnuté uznesenie krajského súdu podľa posúdenia ústavného súdu nenesie znaky svojvoľnosti (arbitrárnosti) alebo ústavnej neudržateľnosti v dôsledku zjavných pochybení alebo omylov.

31. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. I. ÚS 114/09, I. ÚS 604/2017) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. III. ÚS 439/2018).

32. Pokiaľ sťažovatelia namietali porušenie základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ústavný súd konštatuje, že keďže nedospel k záveru o arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu v súvislosti s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je možné uvedené uznesenie kvalifikovať ako arbitrárne ani v súvislosti s namietaným porušením čl. 47 ods. 3 ústavy. K tomu v zmysle rozhodnutia sp. zn. III. ÚS 479/2018 ústavný súd dodáva, že pokiaľ ide o uvedenú ústavnú zásadu

rovnosti účastníkov v konaní, jej podstata spočíva v tom, že strany civilného sporového konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia sporovej strany (porovnaj PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02, II. ÚS 135/05, IV. ÚS 126/09). Citované ustanovenie ústavy zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého, či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania. Uvedená ústavná zásada je premietnutá aj do znenia čl. 6 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (m. m. III. ÚS 479/2018).

33. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, po predbežnom prerokovaní ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3 K námietke porušenia základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu

34. Sťažovatelia v podanej ústavnej sťažnosti zároveň namietali aj porušenie práva na ochranu majetku garantovaného čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. „Článkom 20 ods. 1 ústavy sa vlastníčkovi priznáva len ochrana majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom.“ (PL. ÚS 33/95) „Tento článok ústavy nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Vzťahuje sa na štátnych občanov Slovenskej republiky, cudzincov, právnické osoby slovenské i zahraničné a aj štát. Výklad tohto ustanovenia však

neznamená, že každý má právo vlastníť akýkoľvek majetok... Uvedené ustanovenie ústavy treba vykladať tak, že každý má právo vlastníť majetok, ktorý ústavou alebo zákonom Slovenskej republiky nie je z tohto vlastníctva vylúčený.“ (PL. ÚS 38/95).

35. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že z napadnutého uznesenia krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k nepripustnému zásahu do základného práva sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavnú sťažnosť aj v tejto časti.

36. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu